

ZARZĄDZENIE NR 76/2023

REKTORA UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO

z dnia 29 maja 2023 r.

w sprawie Polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych
Uniwersytetu Szczecińskiego

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), zarządza się, co następuje:

§ 1.

Mając na celu potrzebę zapewnienia wszystkim dostępu do wiedzy bez ograniczeń, które nie są konieczne i korzyści, jakie płyną z szerokiej i transparentnej współpracy i wymiany wiedzy, a przy tym potrzebę uniknięcia powtarzania już wykonanej pracy, Uniwersytet Szczeciński wprowadza Politykę Otwartego Dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych naukowców, doktorantów i studentów, zwaną dalej „POD US”.

§ 2.

W POD US przyjmuje się następujące definicje:

- 1) publikacje afiliowane przy Uniwersytecie Szczecińskim to:
 - a) publikacje w czasopiśmie naukowych,
 - b) publikacje w recenzowanych materiałach z konferencji naukowych,
 - c) monografie naukowe oraz rozdziały w monografiach naukowych;
- 2) dane badawcze to dane gromadzone lub wytwarzane jako materiał do analizy w ramach badań naukowych prowadzonych w Uniwersytecie Szczecińskim;
- 3) autor to osoba, która stworzyła lub współtworzyła utwór (publikacje) lub wyniki prac (dane badawcze) niezależnie od rodzaju umowy łączącej autora z Uniwersytetem Szczecińskim.

§ 3.

POD US nie narusza obowiązków wynikających z Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji obowiązującego w Uniwersytecie Szczecińskim, a w szczególności zobowiązania autorów do rozpowszechniania utworów naukowych w sposób, który nie doprowadzi do pozbawienia ochrony prawnej innych rezultatów twórczych (w szczególności możliwości uzyskania patentu na wynalazek opisany w utworze).

§ 4.

POD US obowiązuje publikujących oraz gromadzących dane badawcze pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Szczecińskiego, a także inne osoby, z którymi Uniwersytet Szczeciński zawarł umowę przewidującą zastosowanie POD US.

§ 5.

1. W celu zapewnienia otwartego dostępu do publikacji autorzy powinni:
 - 1) zawierać umowy wydawnicze o takiej treści, aby uwzględniały one prawo wydawcy do korzystania z utworu na wskazanych w umowie polach eksploatacji w ramach licencji niewyłącznej, z zastrzeżeniem ust. 3;
 - 2) zawierać ze współautorami utworu, innymi autorami w przypadku m.in. utworów zbiorowych czy utworów połączonych, a także autorami oryginałów w przypadku powstania utworów zależnych, takie umowy, których postanowienia skutkowały będą możliwością publikacji utworu zgodnie z POD US.
2. Autorzy powinni zapewnić otwarty dostęp do publikacji niezwłocznie po jej opublikowaniu poprzez umożliwienie zdeponowania elektronicznej postaci publikacji w wersji dopuszczonej umową pomiędzy autorem i wydawcą w Repozytorium Publikacji i Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Szczecińskiego, zwanym dalej „RPiBC US”, które udostępnia ją w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niej dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z niej.
3. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego zawiera umowy wydawnicze z autorami umożliwiające publiczne udostępnianie publikacji naukowych wydawanych w formie elektronicznej w RPiBC US w terminie 12 miesięcy liczonych od dnia ich opublikowania lub odpowiednio rozpowszechniania.
4. Z ważnych powodów dyrektor Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Szczecińskiego w porozumieniu z pełnomocnikiem rektora ds. otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych może podjąć decyzję o ograniczeniu dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych.

§ 6.

Zasady przekazywania publikacji do RPiBC US oraz sposób ich udostępniania określa Regulamin RPiBC US.

§ 7.

Czasopisma naukowe wydawane przez Uniwersytet Szczeciński są publikowane w modelu otwartego dostępu z zastosowaniem wolnych licencji Creative Commons.

§ 8.

Autorzy oraz osoby niebędące autorami dysponujący danymi badawczymi, o których mowa

w § 2 ust. 2 pkt 2, dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia otwartego dostępu do danych badawczych wraz z powiązаныmi metadanymi, w szczególności poprzez:

- 1) opracowanie planu zarządzania danymi badawczymi określającego zasady zarządzania danymi w trakcie i po zakończeniu badań, precyzującego rodzaje danych zbieranych, przetwarzanych lub wytwarzanych w trakcie badań, określającego stosowane w odniesieniu do danych metodologie i standardy, a także zasady udostępniania danych i ich długoterminową archiwizację;
- 2) aktualizację planu zarządzania danymi badawczymi w trakcie trwania badań, o ile zachodzi taka konieczność;
- 3) zdeponowanie danych badawczych w kolekcji Uniwersytetu Szczecińskiego w Repozytorium Otwartych Danych Badawczych (RepOD);
- 4) zapewnienie, aby dane były: identyfikowalne (np. za pomocą standardów takich jak DOI), dostępne, nadające się do przeprowadzenia badań, użyteczne poza pierwotnym celem (dla którego zostały zebrane) oraz interoperacyjne.

§ 9.

1. Rektor powołuje pełnomocnika rektora ds. otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych Uniwersytetu Szczecińskiego.
2. Do zadań pełnomocnika określonego w ust. 1 należy:
 - 1) informowanie społeczności akademickiej o funkcjonowaniu POD US;
 - 2) koordynacja prac związanych z tworzeniem, utrzymaniem i rozwojem infrastruktury otwartego dostępu w Uniwersytecie Szczecińskim;
 - 3) doradztwo w zakresie najlepszych praktyk zgodnych z polityką otwartego dostępu;
 - 4) edukacja adresatów POD US w zakresie otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych;
 - 5) monitorowanie realizacji POD US oraz coroczne raportowanie postępów w jej realizacji rektorowi;
 - 6) udostępnienie raportu z realizacji POD US za poprzedni rok na stronie internetowej Uniwersytetu Szczecińskiego do końca pierwszego kwartału następnego roku.

§ 10.

1. Rektor powołuje stewarda danych.
2. Do zadań stewarda danych należy:
 - 1) opracowanie standardów i procedur związanych z bieżącym administracyjnym i operacyjnym zarządzaniem danymi oraz wyznaczenie osób, które do danych mają dostęp;
 - 2) nadzorowanie procedur związanych z zarządzaniem danymi;
 - 3) dbałość o jakość danych;
 - 4) monitorowanie aspektów prywatności, bezpieczeństwa danych oraz zarządzanie ryzykiem;

- 5) prowadzenie akcji informacyjnej i szkoleniowej skierowanej do pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, doktorantów i studentów Uniwersytetu Szczecińskiego;
- 6) świadczenie usług konsultacyjnych pracownikom, doktorantom i studentom Uniwersytetu Szczecińskiego dotyczących zarządzania danymi;
- 7) opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących zarządzania danymi w ramach dostępnych kanałów informacji;
- 8) ewidencja i dokumentowanie prowadzonej działalności.

§ 11.

Bezpośredni przełożony nowo zatrudnionego pracownika badawczego lub badawczo-dydaktycznego oraz promotor doktoranta i studenta Uniwersytetu Szczecińskiego zobowiązany jest do przedstawienia mu zasad polityki otwartego dostępu i zapoznania go z POD US.

§ 12.

Polityka otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych, wprowadzona i określona niniejszym zarządzeniem, ma zastosowanie do utworów naukowych i danych badawczych powstałych po wejściu w życie niniejszego zarządzenia.

§ 13.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr hab. Waldemar Tarczyński